

STORA UTSKOTTETS UTLÅTANDE 5/2000 rd

Statsrådets EU-redogörelse med anledning av förberedelserna inför regeringskonferensen 2000

Till statsrådet

INLEDNING

Remiss

Statsrådet lämnade den 11 juli 1999 en redogörelse i enlighet med 54 e § riksdagsordningen till stora utskottet om Finlands förberedelser inför Europeiska unionens regeringskonferens 2000.

Statsrådet har lämnat flera kompletterande utredningar om frågor som skall behandlas vid regeringskonferensen. I detta utlåtande behandlas följande kompletterande utredningar av statsrådet:

- brev från statsrådets kansli 11.10.2000, beslut med kvalificerad majoritet/artiklarna 24 och 38 i Maastrichtfördraget,
- brev från statsrådets kansli 3.11.2000, närmare samarbete, flexibilitet,
- brev från statsrådets kansli 3.11.2000, artikel 133,
- brev från statsrådets kansli 24.11.2000, röstviktning i rådet,
- brev från statsrådets kansli 24.11.2000, förvaltningsreform vid Europeiska investeringsbanken,
- brev från statsrådets kansli 27.11.2000, gemenskapens domstolar, artikel 229a, domstolsbehandling av immaterialrättsliga tvister, ny rättslig grund,
- brev från statsrådets kansli 27.11.2000, reglemente för europeiska politiska partier, och
- brev från statsrådets kansli 27.11.2000, utvidgad användning av beslut med kvalifi-

cerad majoritet beträffande artiklarna om EMU.

Dessutom har utskottet fått ordförandelandets sammanställning 23.11.2000 av arbetet vid regeringskonferensen.

Behandling i delegation

Ärendet har beretts av utskottets arbetsdelegation.

Sakkunniga

I fråga om artikel 133 i EG-fördraget har arbetsdelegationen hört

- utrikeshandelsminister Kimmo Sasi
- konsultative tjänstemannen Jukka Liedes, opetusministeriö.

Förarbetet

Utskottet har tidigare lämnat tre utlåtanden om EU:s regeringskonferens 2000, StoUU 1/2000 rd, StoUU 2/2000 rd och StoUU 3/2000 rd. Utlåtandet StoUU 1/2000 rd gällde statsrådets redogörelse SRR 1/2000 rd om regeringskonferensen.

Dessutom har utskottet lämnat utlåtande StoUU 4/2000 rd med anledning av statsrådets EU-redogörelse (E 31/1999 rd) om Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande GrUU 29/2000 rd talade utskottet för

att Europeiska gemenskapen skall tillträda europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, som kommer att behandlas vid regeringskonferensen.

Beträffande utvidgad användning av beslut med kvalificerad majoritet vid tillämpningen av artikel 133 i EG-fördraget har följande utskott lämnat utlåtanden: jord- och skogsbruksutskottet (JsUU 19/2000 rd), kulturutskottet (KuUU

14/2000 rd), social- och hälsovårdsutskottet (ShUU 21/2000 rd), ekonomiutskottet (EkUU 14/2000 rd), arbetsmarknads- och jämställdhetsutskottet (ApUU 14/2000 rd) och miljöutskottet (MiUU 14/2000 rd). Dessutom har utrikesutskottet lämnat utlåtande till statsrådet om artikel 133 (UtUU 8/2000 rd) och om flexibilitet i den andra pelaren (UtUU 9/2000 rd).

STATSRÅDETS EU-REDOGÖRELSE

I utredningarna från den 3 november 2000 om utvidgad användning av beslut med kvalificerad majoritet och närmare samarbete lägger statsrådet fram den kompletterande information inklusive motiv som utskottet efterlyst i tidigare utlåtanden. I sin utredning från den 11 oktober 2000 behandlar statsrådet frågan om att utvidga beslut med kvalificerad majoritet till avtal med tredje länder inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken eller avtal om rättsliga och inrikes frågor. I statsrådets brev från den 24 november 2000 behandlar statsrådet Europeiska

investeringsbankens förslag till en administrativ reform och redogör för de förslag till röstviktning i rådet som kommer att tas upp vid regeringskonferensen (IGC). I breven från statsrådets kansli av den 27 november 2000 behandlas frågor som kommit fram i slutet av IGC-förhandlingarna. Frågorna gäller behörig domstol för gemenskapens immaterialrättsliga tvister, ett reglemente för europeiska partier och beslut med kvalificerad majoritet när det gäller EMU-artiklarna i EG-fördraget.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Allmänt

I sina tidigare utlåtanden om regeringskonferenserna 1996 och 2000 har stora utskottet upprepat gånger framhållit att en utvidgning av Europeiska unionen måste vara den primära utgångspunkten för Finlands europapolitik och att en anpassning av unionens institutionella uppbyggnad och beslutsprocesser är av instrumentell betydelse i relation till denna utgångspunkt.

Sett i ett finländskt perspektiv är det viktigt att Europeiska unionen utvecklas till ett förbund bestående av självständiga stater, ett förbund som karakteriseras av att övernationella beslut som är nödvändiga för att lösa gemensamma

problem kombineras med bibehållen folkrättslig och konstitutionell suveränitet för medlemsstaterna. I en utvidgad union bör Finlands mål vara att EU säkerställer en effektiv institutionell uppbyggnad utan att den befintliga balansen mellan institutionerna förskjuts eller kompetensfördelningen mellan unionen och medlemsstaterna rubbas.

Enligt slutsatserna från Europeiska rådet i Helsingfors inskränker sig uppdraget till regeringskonferensen 2000 till vissa institutionella frågor som förblev öppna i samband med Amsterdamfördraget och som måste lösas innan unionen kan utvidgas. I detta sammanhang behandlas inte de frågor om förhållandet mellan unionen och medlemsstaterna som var orsaken till att regeringskonferensen 1996 sammankalla-

des. På grund av temat för regeringskonferensen 2000 bygger Finlands nationella mål i allt väsentligt på de mål som antogs redan i samband med den förra regeringskonferensen.

Regeringskonferensen 2000 har att ta ställning till tre viktiga institutionella frågor: Europeiska kommissionens och Europaparlamentets storlek och sammansättning, röstviktningen i EU:s råd och utvidgad användning av beslut med kvalificerad majoritet i rådet.

Dessutom har det så kallade närmare samarbetet eller "flexibiliteten" seglat upp som en viktig fråga. I och med Amsterdamfördraget tillfördes unionen en ny princip som innebär att de medlemsstater som vill och kan får ha närmare samarbete inom unionens politikområden och därvid utnyttja unionens institutioner, förfaranden och system. När det gäller Finland och andra små medlemsstater handlar flexibiliteten om att det närmare samarbetet måste vara öppet för alla intresserade medlemsstater med samarbetsförmåga, att flexibiliteten inte äventyrar unionens viktigaste insatsområden och att den inte ger vissa medlemsstater rätt att ensamma bestämma hur unionen skall utvecklas och vilka målen är.

Beträffande dessa huvudfrågor framhåller utskottet att statsrådet vid regeringskonferensen på behörigt sätt har beaktat målen i utskottets tidigare utlåtanden.

Institutionella frågor

Kommissionens storlek och sammansättning

Enligt vad utskottet har erfarit förefaller ett av Finlands viktigaste mål att kunna genomföras vid regeringskonferensen. Också den kommission som tar över 2005 kommer att ha en medlem från varje medlemsstat.

I sina tidigare utlåtanden har utskottet ansett att varje medlemsstat måste vara representerad i kommissionen med motiveringen att kommissionens legitimitet och förtroendet för kommissionen därigenom kan säkerställas i alla medlemsstater och den juridiska och faktiska lik-

ställdheten mellan små och stora medlemsstater värnas.

I sitt utlåtande StoUU 1/2000 rd påpekade utskottet att förslagen att höja kommissionens effektivitet genom att tillsätta fler vice ordförande och utvidga ordförandens styrbefogenheter samtidigt som vissa ledamöter i kommissionen blir utan portfölj kan leda till att beslutsbefogenheterna förs över på en grupp bestående av ordföranden och vice ordförandena eller andra mycket inflytelserika ledamöter. Detta skulle i betydande grad inkräkta på kommissionens kollegiala karaktär och försämrade villkoren för de medlemsstater som principen om en ledamot i kommissionen från varje medlemsstat är tänkt att betjäna.

Utskottet håller fast vid sin ståndpunkt att Europeiska kommissionen skall ha en företrädare för varje medlemsstat. Kommissionens sammansättning och interna kompetensfördelning måste bygga på principen att kommissionen är ett kollegium bestående av jämbördiga ledamöter.

Europaparlamentet

Genom Amsterdamfördraget inskränktes antalet ledamöter i Europaparlamentet till 700. I sitt utlåtande StoUU 1/2000 rd omfattade stora utskottet statsrådets hållning till att maximiantalet ledamöter bör vara 700 och att det är nödvändigt att garantera små medlemsstater en adekvat nationell representation. Dessutom ansåg utskottet att regeringskonferensen bör pröva möjligheten att tillerkänna Europaparlamentet rätten att bestämma om sitt säte.

Utskottet upprepar här sina tidigare ställningstaganden angående Europaparlamentet. I Finland bygger demokratibegreppet på ett proportionellt valsätt och i detta ingår att valen så bra som möjligt måste återspegla mångfalden i väljarkåren, påpekar utskottet. Detta innebär att valet till Europaparlamentet i tillräcklig omfattning måste ge rum för dels regional och språklig representation, dels för övriga nationella grupper och politiska åsikter.

Reglemente för europeiska partier

Enligt statsrådets kompletterande utredning från den 27 november 2000 föreslår Europaparlamentet att en del av ledamöterna i parlamentet skall kunna väljas från sameuropeiska listor. Europaparlamentet och kommissionen har lagt fram förslag till regler för verksamheten inom och finansiering av europeiska partier.

Statsrådet motsätter sig att en del av platserna i Europaparlamentet avsätts för europeiska partier och att europeiska listor införs. Däremot ger statsrådet sitt stöd till kommissionens förslag om alleuropeiska partier eftersom detta skulle ge partierna en tydligare rättslig status och klargöra de finansiella frågorna.

Utskottet upprepar sin tidigare (StoUU 1/2000 rd) ovillkorligt negativa inställning till tanken på alleuropeiska listor. Utskottet motsätter sig inte att bestämmelser som klarlägger europeiska partiers juridiska status och finansieringen av dem tas in i grundfördragen.

Röstviktningen i rådet

I den kompletterande utredningen från den 24 november 2000 redogör statsrådet för olika möjligheter att lösa problemen med röstviktningen i ministerrådet. Utskottet påpekar att det på regeringskonferensen råder stort samförstånd om den princip som stora utskottet redan länge har talat för, att den nödvändiga kvalificerade majoriteten måste representera majoriteten av medlemsstaterna och invånarantalet i unionen.

Statsrådet anser att de nya röstreglerna bör innehålla en viss kompensation för de medlemsstater som avstår från möjligheten att utse en andra ledamot i kommissionen. Reformen får inte inkräkta på effektiviteten i beslutsfattandet. Därför kan inte den nuvarande röstspärren eller den andel av befolkningen som krävs för kvalificerad majoritet höjas. Systemet med röstvägning måste vara enkelt och kunna tillämpas på alla faser av utvidgningsprocessen.

Utskottet omfattar statsrådets hållning.

Närmare samarbete (flexibilitet)

Inledning. I oktober 2000 uttalade sig utskottet i sitt utlåtande StoUU 3/2000 rd om flexibiliteten i den första och den tredje pelaren. Utskottet omfattade statsrådets hållning i den kompletterande utredningen från den 14 april 2000, som gick ut på att det bör bli enklare att tillämpa flexibilitet. Flexibilitet skall ses som ett exceptionellt medel som inte åsidosätter det regelbundna mellanstatliga samarbetet, ansåg utskottet då. Men flexibilitet behövs för att garantera att alla medlemsstater som vill och kan samarbeta får göra det under alla förhållanden öppet och enligt gemensamt överenskomna regler inom ramen för EU-institutionerna. I värsta fall kan alternativet vara att vissa medlemsstater etablerar samarbete och att samarbetsformen eller innehållet i samarbetet senare blir bindande för de övriga medlemsstaterna utan att dessa någonsin getts möjlighet att yttra sig om saken. På grundval av det ovan relaterade såg utskottet inga hinder för att Finland deltar i dialogen om villkoren för flexibilitet.

Statsrådets kompletterande utredning. I sin kompletterande utredning från den 3 november 2000 föreslår statsrådet att Finland skall kunna acceptera att den nuvarande gränsen för antalet medlemmar (hälften av medlemsstaterna) sänks till en tredjedel under förutsättning att den nedre gränsen går vid åtta medlemsstater och att institutionerna skall ha kvar en stark ställning som övervakare av flexibiliteten. Flexibiliteten skall fortfarande omfattas av de gällande allmänna villkoren (samband med unionens mål, "sista utväg", öppet för alla medlemsstater med vilja och kapacitet för samarbete, verksamhet inom de institutionella ramarna, respekt för gemenskapsarvet, respekt för icke deltagande medlemsländers befogenheter). I fråga om andra pelaren föreslås att kvalificerad majoritet skall införas vid beslut om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken i stället för "konstruktiv röstnedläggelse". I andra hand kan statsrådet tänka sig flexibilitet i den andra pelaren när det gäller gemensamma strategier, åtgärder eller ståndpunkter på det sätt som ordförandelandet föreslår. Detta syftar till

att skydda unionens värderingar och intressen och att stärka unionens internationella position. Beslut om flexibelt genomförande får fattas med kvalificerad majoritet. Statsrådet anser det vara möjligt att införa en bemyndigandeklausul inom säkerhets- och försvarspolitiken. Detta är enligt statsrådet i vilket fall som helst ett bättre alternativ än det protokoll som vissa medlemsstater har enats om inför regeringskonferensen.

Skälen till utskottets hållning. Utskottet anser att Finlands hållning till det antal medlemsstater som krävs för flexibilitet, och till alla andra IGC-frågor, bör vara förankrad i våra primära Europapolitiska mål och den för Finland mycket viktiga pragmatiska frågan vilken lösning som bäst främjar våra möjligheter att få vara med och besluta om saker som gäller vårt land. En flexibel integration är en möjlighet att underlätta utvidgningsprocessen. För Finland är det av stor vikt att unionen också efter utvidgningen har effektivitet i beslutsfattandet, att besluten fattas inom den institutionella ramen och det institutionella regelverket och att beslutsfattandet är tillgängligt för alla medlemsstater som uppfyller de gemensamma kriterierna.

Utskottet accepterar att det antal medlemsstater som krävs för flexibilitet sänks till en tredjedel, eller minst åtta medlemsstater, på de villkor som finns inskrivna i den kompletterande utredningen från statsrådet.

I den kompletterande utredningen anser statsrådet att flexibilitet kan tillämpas inom två sektorer i den andra pelaren: I utrikes- och säkerhetspolitiken (GUSP) och i säkerhets- och försvarspolitiken. GUSP-flexibiliteten skall bara gälla gemensamma strategier, gemensamma åtgärder och gemensamma ståndpunkter. Ordförande-landet har föreslagit (23.11.2000) att beslutsreglerna för GUSP dessutom skall tillämpas när den särskilda representanten för särskilda politiska frågor som avses i artikel 18.5 i EG-fördraget utses. Inom säkerhets- och försvarspolitiken skulle bemyndigandeklausulen om flexibilitet sannolikt gälla de frågor som regleras i artikel 17,

försvarspolitik, samarbete på krigsmaterielområdet och de så kallade Petersbergsuppdragen. Flexibiliteten inom säkerhets- och försvarspolitiken kan grunda sig antingen på ett protokoll, där en del av medlemsstaterna kommer överens om mera långtgående samarbete än vad som parterna beslutar vid den pågående regeringskonferensen, eller en bemyndigandeklausul med grundläggande regler för flexibilitet. Klausulen skulle ge medlemsstater med vilja och kapacitet möjlighet att upprätta ett samarbete sinsemellan inom ramen för unionens institutioner, förfaranden och mekanismer.

Förslagen i fråga om flexibilitet i den andra pelaren bör enligt utskottets uppfattning inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken bara gälla beslut om verkställighetsåtgärder. Säkerhets- och försvarspolitiken gäller frågor som avgörs enhälligt i Europeiska rådet. Artikel 17 kräver beträffande ett gemensamt för svar dessutom att varje medlemsstat skall anta besluten i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser.

Regeringskonferensen har inte lagt fram några förslag till breddning av innehållet i den andra pelaren. Inga ändringar har heller föreslagits i uppbyggnaden av unionsfördraget när det gäller innehållet i utrikes- och säkerhetspolitiken, alltså det faktum att beslut om gemensamma strategier, gemensamma åtgärder och gemensamma ståndpunkter fattas enhälligt av Europeiska rådet.

De allmänna villkoren för flexibilitet bör tillämpas fullt ut på det närmare samarbetet inom den andra pelaren.

Under dessa omständigheter anser utskottet sig kunna hålla fast vid sin allmänna ståndpunkt att pelaruppbyggnaden är av primär betydelse också när det gäller det närmare samarbetet inom den andra pelaren.

Utskottet omfattar statsrådets hållning till det närmare samarbetet och understryker att de icke deltagande ländernas status i beslutsprocessen i alla lägen måste säkerställas.

Utskottet omfattar dessutom uttalandena i utrikesutskottets utlåtande UtUU 9/2000 rd.

Domstol för immaterialrättsliga tvister inom gemenskapen

I statsrådets kompletterande utredning från den 27 november 2000 sägs att ordförandelandet har föreslagit att en ny artikel 229a skall fogas till EG-fördraget. Artikel 229a medger att en specialdomstol för immaterialrätt inrättas inom ramen för gemenskapernas domstolsverksamhet. Förslaget har nära samband med ett aktuellt förslag till rådets förordning om gemenskapspatent (U 54/2000 rd). I förslaget talas också om en gemenskapsdomstol för immaterialrätt. Den är tänkt att säkerställa en enhetlig rättspraxis.

Statsrådet kan godta en bemyndigandeklausul som medger gemenskapernas domstolar vissa befogenheter genom ett särskilt beslut och som kräver både ett enhetligt beslut i rådet och ett ratificeringsförfarande.

Utskottet påpekar att förslaget till gemenskapens domstol för immaterialrätt har lagts fram på ett mycket sent stadium. De principiella och praktiska frågorna hinner inte utredas tillräckligt grundligt vare sig på regeringskonferensen eller på nationell nivå.

När förordningen om gemenskapspatent antas är det viktigt att tvister på området kan lösas på samma villkor i alla medlemsstater. Utskottet vill påpeka att behovet av en enhetlig rättspraxis i lika hög grad också gäller andra rättsliga frågor som regleras genom gemenskapslagstiftning. Vad gäller patenträtten påpekar utskottet vidare att medlemsstaternas gällande lagstiftning bygger på en europeisk konvention och redan nu i allt väsentligt är samordnad utan en övernationell domstolsverksamhet.

I sin skrivelse med anledning av förslaget till förordning om gemenskapspatent (U 54/2000 rd) pekar statsrådet på vissa förändringar som förslaget medför i unionens domstolssystem och framhåller att "ur Finland och även andra mindre länders synvinkel kan centraliseringen av rättsfallen på lång sikt dock försvaga det patenträttsliga kunnandet och minska antalet sakkun-

niga inom branschen". Vidare anser statsrådet "att det i den fortsatta beredningen av förslaget till förordning bör fästas uppmärksamhet i synnerhet vid rättsskydds- och kostnadssynpunkter i fråga om domstolssystemet och vid de teknologipolitiska verkningarna av det arrangemang som gäller språken. Detta för att det på alla sätt skall kunna säkerställas att det nationella innovationssystemet fungerar väl".

Utskottet påpekar att statsrådet i sin skrivelse ömsom talar om "immaterialrättsliga tvister" och ömsom om "patentstrider" för att beskriva domstolens kompetensområde. I ordförandelandets förslag från den 23 november 2000 talas det om att "styrka industriell äganderätt". Uttrycket är sannolikt av betydelse när det gäller att bestämma omfattningen av domstolens behörighet.

Förslaget till en ny artikel 229a i EG-fördraget är enligt utskottets mening förknippat med flera frågor som dels berör både grunden för gemenskapernas domstolsmekanism och den föreslagna domstolens behörighet, dels har att göra med procedurerna och som inte hinner lösas innan regeringskonferensen är slut. Utskottet har vissa betänkligheter gentemot förslaget.

Utskottet upprepar här sin tidigare inställning till utvecklingen av Europeiska gemenskapernas domstolsmekanism bland annat på grund av den ökande arbetsbördan. Frågan om vilken domstol som är behörig i tvistemål angående gemenskapspatent bör rimligen behandlas i ett bredare perspektiv, anser utskottet.

Utvidgat beslutsfattande med kvalificerad majoritet

I sitt första utlåtande (StoUU 1/2000 rd) om regeringskonferensen 2000 upprepade utskottet sin tidigare (StoUU 2/1995 rd, StoUU 1/1998 rd) beredskap att i betydande mån utvidga beslutsfattandet med kvalificerad majoritet. Regeringskonferensen har gjort vissa framsteg i en rad en-

skilda frågor när det gäller utökat tillämpningsområde för beslutsfattande med kvalificerad majoritet. Detta främjar samtidigt förenklade beslutsregler, som är ett av utskottets viktigaste krav.

I sitt utlåtande StoUU 1/2000 rd lade utskottet fram tre sakfrågor där EU bör frångå kravet på enhällighet. Beträffande artikel 88.2 (undantag vid statsstöd) och artikel 72 (diskriminerande lagstiftning inom transportområdet) ansåg utskottet det onödigt att rådet har behörighet i frågorna. Utskottet förordade att kravet på enhällighet frångås beträffande kapitalrörelser till eller från tredje land (artikel 57.2).

I utlåtandena StoUU 2/2000 rd och StoUU 3/2000 rd ställde sig utskottet bakom förslaget att införa beslutsfattande med kvalificerad majoritet i följande frågor med de skäl och på de villkor som framgår av utlåtandena:

- åtgärder för att främja kulturpolitiken (artikel 151),
- budgetreglerna om särskilda åtgärder för att främja industripolitiken (artikel 57), särskilda åtgärder utanför strukturfonderna (artikel 159) och strukturfondernas och sammanhållningsfondens uppgifter, uppbyggnad etc. (artikel 161),
- vissa avgränsade fall av indirekta skatter och bolagsskatter (artikel 93 och 94),
- miniminivåer på miljöskatter (artikel 175.2),
- miljöåtgärder med begränsade effekter på fysisk planering, markanvändning och förvaltning av vattenresurser (artikel 175.2),
- ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredje land (ny rättslig grund),
- samarbete mellan myndigheter inom den tredje pelaren (artikel 66), och
- utnämning av en generalsekreterare som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och av en ställföreträdande generalsekreterare (artikel 207).

Den gemensamma handelspolitiken (artikel 133)

Inledning. Den nuvarande Europeiska unionen inrättades ursprungligen som en ekonomisk gemenskap och en tullunion. Enligt EG-fördraget hörde den gemensamma handelspolitiken till gemenskapens exklusiva kompetens och kommissionen var ensam representant för medlemsstaterna vid GATT-förhandlingarna ända tills Världshandelsorganisationen WTO kom till.

I WTO:s kompetens ingår tullar och avtal om kvantitativa begränsningar (GATT) men också handel med tjänster (GATS-avtalet) och handel med immaterialrätter (TRIPS-avtalet). Dessutom svarar WTO bland annat för förfarandet vid lösning av tvister i sådana fall. Enligt ett yttrande från EG-domstolen (1/94 WTO, ECR 1994, s. I—5 267) är kompetensen inom handeln med tjänster och handeln med immaterialrätter delad mellan medlemsstaterna och EG.

Sedan WTO inrättades och EG-domstolen kom med sin tolkning har EG:s centraliserade representation i GATT och vid lösningen av tvister ersatts med ett decentraliserat uppträdande från medlemsstaternas och kommissionens sida. Det rådande läget försämrar gemenskapens möjligheter att effektivt medverka vid handelspolitiska förhandlingar, särskilt eftersom drygt hälften av medlemsstaternas utrikeshandel består av handel med tjänster och immaterialrätter. I syfte att förbättra gemenskapens effektivitet fogades en ny 5 punkt till artikel 133 i Amsterdamfördraget. Enligt den nya punkten får rådet genom enhälligt beslut utvidga tillämpningen av den handelspolitiska förhandlings- och representationsrätten till att avse avtal om tjänster och immateriella rättigheter.

Inför regeringskonferensen 1996 framhöll utrikesutskottet i sitt utlåtande UtUU 23/1996 rd att gemenskapens kompetens kan utvidgas till särskilt definierade områden inom de yttre ekonomiska förbindelserna, i synnerhet tjänster inom handeln med varor och immaterialrättsliga frågor. I sitt utlåtande (StoUU 1/1998 rd — RP 245/1997 rd) om Amsterdamfördraget framhöll stora utskottet beträffande de yttre ekonomiska förbindelserna att förhandlingsresultatet kan

"ses som en besvikelse för små medlemsstater som Finland, där immateriella rättigheter, tjänster och tekniköverföring spelar en avgörande roll i de yttre ekonomiska förbindelserna".

Förändringar i Finlands hållning vid ICG 2000. Enligt utredningen från den 17 mars 2000 kunde statsrådet tänka sig att acceptera beslutsfattande med kvalificerad majoritet i frågor inom ramen för artikel 133.5 med undantag för vissa frågor som skulle utredas och inte tas med i beräkningen. I utlåtande StoUU 2/2000 rd påpekade utskottet med hänvisning till utlåtandena från kulturutskottet och miljöutskottet att det ligger i Finlands intresse "att regelverket om sådana former av internationellt ekonomiskt utbyte som är viktiga med tanke på utvecklingen av informationsområdet bygger på samma principer i unionen som den gemensamma handelspolitiken beträffande traditionell varuhandel". Vidare framhöll utskottet: "Stora utskottet har den uppfattningen att det inte är möjligt att godkänna beslut med kvalificerad majoritet när det gäller unionens yttre ekonomiska förbindelser i den mån det gäller sociala och kulturella tjänster som utbildning, lika litet som i frågor som anknyter till kärnan i de immateriella rättigheterna. Å andra sidan anser utskottet att det inte är skäl att utesluta möjligheten till beslut med kvalificerad majoritet så ovillkorligt när det gäller handel med kulturella och audiovisuella tjänster att det blir ett hinder för Finlands handelspolitiska intressen med avseende på en öppen internationell marknad för innehålls- och programproduktion." I utlåtande StoUU 3/2000 rd upprepade stora utskottet sin hållning i utlåtandet ovan med anledning av statsrådets kompletterande utredning från den 20 september 2000.

Statsrådets kompletterande utredning 3.11. 2000. Statsrådet omfattar förslaget att föra över frågorna i artikel 133.5 och investeringsfrågorna till artikel 133.1. Men statsrådet hade följande begränsningar och förutsatte att de alternativt andra kompletterande begränsningar omfattar välfärdsservicen och investeringar och andra frågor inom kulturområdet:

- Rådet skall fatta enhälliga beslut om åtgärder i avtalen när dessa gäller områden där interna regler kräver enhällighet.
- Inom områden där en harmonisering av medlemsstaternas lagar och bestämmelser utesluts med stöd av EG-fördraget kan inga internationella överenskommelser ingås om konsekvensen är att reglerna harmoniseras.
- Det är angeläget att se till att de yttre och inre åtgärderna för att genomföra unionens mål är konsekventa.
- Begreppet immaterialrätter avgränsas till att omfatta handelsrelaterade frågor (handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter; trade-related aspects of intellectual property).
- Investeringarna skall bara gälla direkta investeringar.

Vidare anser Finland det viktigt att handelspolitiska avtal inte inkräktar på genomförandet av gemenskapens miljöpolitiska mål.

Om utgångspunkterna ovan inte leder till resultat kan Finland tänka sig följande typer av lösningar:

- Åtgärder som tjänar som en sorts nödbroms vid förhandlingar om tjänster, investeringar och immaterialrätter när en planerad bestämmelse utgör ett allvarligt och permanent hot mot aktiviteterna inom någon ekonomisk sektor eller mot grundläggande samhälleliga värderingar. I sådana fall skall det krävas enhällighet i rådet för fortsatta förhandlingar om bestämmelsen.
- Åtgärder som ger medlemsstaterna rätt att också i framtiden ingå internationella överenskommelser med tredje man om de inte utgör något hot mot den gemensamma handelspolitiken.

Efter den kompletterande utredningen har statsrådet sänt ordförandelandets promemoria av den 9 november 2000, kommissionens förslag av den 10 november 2000, ett förslag från Finlands ICG-delegation av den 17 november 2000 till formulering av artikel 133 och ordförandelandets sammanställning av den 23 november 2000 till utskottet.

Utlåtandena från fackutskotten. Jord- och skogsbruksutskottet (JsUU 19/2000 rd) framhåller att en utvidgning av beslutsfattande med kvalificerad majoritet till handel med tjänster, handel med immaterialrätter och investeringssektorn inte har några direkta konsekvenser för utskottets kompetensområde. Utskottet omfattar statsrådets hållning under förutsättning att effekterna av en ändrad artikel 133 inte påverkar några andra områden än handel med tjänster och immaterialrätter och investeringar.

Kulturutskottet (KuUU 14/2000 rd) hänvisar till sina tidigare utlåtanden (KuUU 6/2000 rd, KuUU 2/2000 rd, KuUU 4/1999 rd) och upprepar sin ståndpunkt att basservicen inom kulturområdet inte skall omfattas av skyldigheten att liberalisera tjänstesektorn. Utskottet anser det nödvändigt att införa bestämmelser som förhindrar att internationella överenskommelser ingås inom de områden där medlemsstaternas lagar och bestämmelser inte kan harmoniseras med stöd av EG-fördraget, om överensstämmelserna skulle leda till en harmonisering. Kultur, utbildning och yrkesutbildning skall inte omfattas av artikel 133. Dessutom bör artikeln bara gälla handel med immateriella rättigheter. Investeringar inom kulturområdet skall inte omfattas av artikeln.

Social- och hälsovårdsutskottet (ShUU 21/2000 rd) understryker att de social- och hälsovårdspolitiska målen inte stämmer överens med de handelspolitiska målen, och inte heller får underkastas dem. Vidare påpekar utskottet att unionens yttre åtgärder inte skall få påverka innehållet i de interna politikområdena. Social- och hälsovårdsutskottet anser att välfärdsservice, lagstadgad försäkring inom den sociala tryggheten, allmän arbetskraftsservice, utbildning för examen och lagstadgad kommunal service hör till de frågor som måste definieras heltäckande och fortfarande avgöras med kvalificerad majoritet. Utskottet påpekar att det finns vissa reservationer till handeln med immaterialrätter och att de beror på hälsovårdspolitiken. Utskottet ställer sig frågande till om den så kallade nödbromsen räcker till för att försäkra de nationella intressena och föreslår att de frågor som

inte ingår i beslut med kvalificerad majoritet räknas upp i en artikel i fördraget.

Ekonomiutskottet (EkUU 14/2000 rd) anser att det ligger i Finlands allmänna handelspolitiska intressen att tillämpningen av beslutsfattande med kvalificerad majoritet utvidgas i fråga om artikel 133. Detta är en förutsättning för att unionen skall kunna vara effektiv och handlingskraftig vid handelspolitiska förhandlingar. Gemenskapens interna och externa kompetens måste utvecklas parallellt. Detta innebär att samtidigt som intern kompetens förs över på gemenskapen i någon fråga förs också rätt att ingå avtal rörande tredje land i samma fråga över på gemenskapen, men handelspolitiska överenskommelser skall inte kunna rucka på gemenskapens interna kompetensfördelning. När gemenskapen får större befogenheter att ingå avtal ökar kravet på att stärka den politiska styrningen av handelspolitiska förhandlingar och riksdagens medverkan, påpekar utskottet. Vidare framhåller ekonomiutskottet nödvändigheten att ha kvar kravet på enhällighet i nationellt sett känsliga frågor och understryker att avtal med tredje land inte får äventyra de grundläggande rättigheterna, miljöpolitiken eller andra politikområden inom gemenskapen. När investeringar införlivas i artikel 133 bör bestämmelserna bara gälla direkta investeringar.

Arbetsmarknads- och jämställdhetsutskottet (ApUU 14/2000 rd) ställer sig bakom förslaget om att införliva handel med tjänster och investeringar i artikel 133. Men utskottet vill att välfärdsservice, fri rörlighet för personer och arbetstillstånd inte skall omfattas av artikeln. Enligt utskottet skall begränsningarna skrivas in i ingående bestämmelser i artikeln.

Miljöutskottet (MiUU 14/2000 rd) påpekar att det är svårt att göra en bedömning av statsrådets ståndpunkt eftersom det är svårt att förutse vilken typ av överenskommelser och åtgärder gemenskapen kommer att förhandla fram och ingå inom ramen för de nya befogenheterna. Utskottet omfattar statsrådets hållning under förutsättning att de nationellt sett känsliga frågor som statsrådet nämner fortfarande avgörs med enhällighet och att uppfyllelsen av gemenskapens mil-

jöpolitiska mål skrivs in i artikel 133. Dessutom förutsätter utskottet att medlemsstaternas rätt till information om avtalsförhandlingarna med stöd av gemenskapskompetensen befasts i fördraget.

I sitt utlåtande (UtUU 8/2000 rd) till statsrådet påpekar utrikesutskottet att handeln med tjänster och immaterialrätter blir allt viktigare för Finlands utrikeshandel eftersom industriproduktionen blir allt mer kunskapsbaserad. Dessa frågor kräver till största delen enhälliga beslut. Detta faktum gör unionens gemensamma handelspolitik ineffektivare. Å andra sidan anser utskottet det viktigt att en utvidgad tillämpning av den gemensamma handelspolitiken inte betyder att handel med tjänster eller investeringar, som är betydande element i välfärdsservicen, lyfts över till gemenskapens kompetens och på så sätt genom den externa kompetensen inskränker medlemsstaternas kompetens inom exempelvis kultur, social trygghet och utbildning. Utrikesutskottet menar att statsrådets hållning och det anknytande textförslaget i allt väsentligt tar hänsyn till förslagen till ändringar i artikel 133 från riksdagens behöriga utskott. Vidare anser utrikesutskottet det viktigt att statsrådet vid de avslutande förhandlingarna arbetar för att medlemsstaterna genom konkreta ändringar i fördraget får bättre möjligheter att bevaka unionens handelspolitiska avtal, inbegripet förberedelserna inför WTO-avtalen. Sett i ett finländskt perspektiv handlar detta också om att konsolidera riksdagens inflytande.

Perspektiv på stora utskottets hållning. I sina utlåtanden om regeringskonferenserna 1996 och 2000 underströk stora utskottet nödvändigheten att stärka EU:s gemensamma uppträdande i frågor där gemenskapsbeslut är det effektivaste sättet att nå nationellt viktiga mål. Med avseende på medborgarperspektivet har utskottet ansett det viktigt att förenkla och samordna beslutsreglerna när detta låter sig göras utan att den institutionella uppbyggnaden rubbas eller de nationella intressena sätts på spel.

Utskottet ser ingen anledning att ändra sin ståndpunkt beträffande den gemensamma handelspolitiken, nämligen att det ligger i Finlands

intresse att EU bygger sina regler för internationellt ekonomiskt utbyte med stor betydelse för informationssamhället på samma principer som den gemensamma handelspolitiken inom den traditionella handeln med varor. Däremot kan beslut med kvalificerad majoritet inte accepteras för de yttre ekonomiska förbindelserna när det gäller sociala och kulturella verksamheter som utbildning. Detta gäller i hög grad också kärnan i immaterialrätter. De involverade utskotten och statsrådet är eniga i de frågor där ett nationellt intresse kräver fortsatta nationella befogenheter eller fortsatt enhälligt beslutsfattande.

I Finland och andra industriländer är rättsreglerna för immaterialrätter (upphovsrätt, patent, bruksmönster, rättsmönster, varumärke, mönster och växtförädlarrätt) beroende av internationella överenskommelser, som bara ger de enskilda staterna ett minimum av rörelsefrihet.

EG-fördraget kräver en hög skyddsnivå för hälsa, säkerhet, miljöskydd och konsumentskydd och styr därmed EU-institutionernas verksamhet. Vad beträffar dessa intressen finns det veterligen inga icke bilagda tvister mellan medlemsstaterna.

För Finland och andra små medlemsstater har den delade kompetensen mellan gemenskapen och medlemsstaterna i handelspolitiska frågor inneburit att förhandlingarna de facto förs mellan de stora aktörerna inom världshandeln, USA, Japan och de största EU-staterna.

Erfarenheterna av multilaterala handelsöverläggningar har sedan Kennedyrundan 1964—1967 inte gett stöd för idén att Finland som ensam aktör har några exceptionella goda möjligheter att bevaka sina egna viktiga intressen. Finland är ett litet land och måste alltid inordna sig i en större förhandlingsgrupp och anpassa sina mål därefter.

En granskning av kompetensfördelningen mellan unionen och medlemsstaterna kan sett ur finländskt perspektiv sammanfattas i frågan hur vårt land bäst kan bevaka sina egna intressen. Inom handelspolitiken kan Finland bäst maximera sitt inflytande genom att medverka till att

utforma en gemensam politik för EU, anser utskottet.

Stora utskottets hållning. Stora utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt med den preciseringen att gemenskapens rätt att ingå avtal kan utsträckas till avtal om vissa begränsade tjänster, direkta investeringar och handel med immaterialrätter.

Utskottets precisering går ut på att gemenskapens rätt att ingå avtal i fråga om immaterialrätter bara gäller handel med rättigheter, till exempel internationella avtal om nyttjanderätt och licenser. Rätten att ingå avtal skall däremot inte omfatta definitioner på immaterialrätter, till exempel frågor som gäller existensen av immaterialrätter, deras kvalitet, ägare eller innehavare, skyddsnivå eller begränsningar respektive skyddstider. Också när det gäller investeringar bör handel med immaterialrätter stå utanför gemenskapens kompetens, eftersom överensstämmelsen vid investeringsavtal inte kan föras över på frågor gällande skydd för immaterialrätter.

Utskottet bygger sin uppfattning på att de avgränsningar av nationellt viktiga sektorer som närmare framgår av utredningen från statsrådet och utlåtandena från utskotten i de flesta fall går att genomföra, om gemenskapens externa befogenheter underställs dess interna kompetensbestämmelser och beslutsregler.

När de interna och de externa kompetensbestämmelserna samordnas blir konsekvensen att gemenskapens överenskommelser med tredje land inte kan tvinga medlemsstaterna att harmonisera sin lagstiftning inom politikområden, där EG-fördraget inte tillåter en harmonisering. Som exempel kan nämnas sysselsättningsområdet (artikel 129 i fördraget), utbildning, yrkesutbildning och ungdomsfrågor (artiklarna 149 och 150), kultur (artikel 151) och folkhälsa (artikel 152).

De avgränsningar av nationellt viktiga frågor som statsrådet och fackutskotten föreslår kan, enligt utskottets uppfattning, också genomföras med hjälp av en "förbudslista", om länderna kan enas om en tydlig avgränsning av vissa frågor på regeringskonferensen.

Immaterialrätter i anknytning till varor och tjänster ingår redan nu automatiskt i handeln med varor och tjänster. Och handeln med immaterialrätter omfattas redan nu till största delen av handelsavtalen utan att det finns några särskilda bestämmelser om detta. I och med att begreppet immaterialrätt avgränsas till att omfatta avtal om handel med immaterialrätter kan det säkerställas den handelspolitiska behörigheten bara avser handel med rättigheter (avtal om överföring av rättigheter, avtal om nyttjanderätt och licensavtal). Men i denna kompetens ingår inte frågor om immaterialrättigheternas beskaffenhet (existensen av rättigheter, identifiering av ägare eller innehavare, skyddsnivå och begränsningar, skyddstid). Räckvidden för TRIPS-avtalet, avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (på engelska trade-related aspects of intellectual property) sträcker sig längre än den tillämpning som utskottet avser.

Den rättsliga grunden för EG-lagstiftning och den tillämpliga beslutsregeln (enhällighet eller kvalificerad majoritet) har varierat beroende på om rättsakten har ansetts i första hand hänföra sig till innehållet i immaterialrätterna eller till handeln. Vid förslag beträffande varumärken, mönsterrätt och gemenskapspatent har artikel 308 varit den rättsliga grunden och besluten fattats med enhällighet. På förslaget till direktiv om skydd för rättsmönster för halvledarprodukter tillämpades enhällighet i enlighet med artikel 94 i fördraget. Utan undantag har artikel 95 som tillåter beslut med kvalificerad majoritet varit den rättsliga grunden för upphovsrättsliga rättsakter med direkta kopplingar till den inre marknadens funktion. Artikel 95 har också föreslagits som rättslig grund för direktivet om varumärken, rådets förordning om införande av tilläggsskydd för läkemedel och ett förslag till direktiv om skydd för bruksmönster. Det har uppstått en tvist om förslaget att tillämpa samma artikel som rättslig grund för ett föreslaget direktiv om patentskydd för bioteknik och frågan utreds nu av EG-domstolen.

Utskottet understryker att det krävs större politisk styrning av befogenheterna beträffande avtal med tredje land, om ståndpunkten om artikel

133 skall kunna drivas igenom. Detta gäller både i ministerrådet och den nationella beredningen i Finland. Riksdagens utskott har i olika sammanhang påpekat att rådet inte förefaller att övervaka kommissionens agerande vid förhandlingarna om avtal med tredje land i tillräckligt hög grad sedan förhandlingsmandatet antogs. Inte heller i beslutsfattandet kring antagandet av förhandlingsresultaten utreds resultatens förhållande till mandatet systematiskt. Den särskilda kommitté som redan finns inskriven i fördraget och som består av företrädare för medlemsstaterna bör bli effektivare, anser utskottet. Om kommittén för artikel 133 arbetade på behörigt sätt skulle den kunna styra och övervaka kommissionen för att försäkra sig om att kommissionens verksamhet stämmer överens med reglerna för gemenskapens befogenheter och andra interna bestämmelser och ligger i linje med gemenskapens politikområden.

EU-beslutens demokratiska legitimitet i Finland grundar sig på 96 och 97 § i grundlagen, som föreskriver att riksdagen skall delta i den nationella beredningen av EU:s regelverk. De beslut om den gemensamma handelspolitiken som fattas av både rådet och kommittén för artikel 133 ingår i riksdagens kompetens på samma sätt som allt annat beslutsfattande i EU.

Utskotten har upprepade gånger påpekat brister i den nationella beredning av handelspolitiska avtal, både vid avtal inom ramen för EU och inom ramen för våra nationella befogenheter. Ändringar i procedurerna till följd av de uppdagade bristerna behandlas av stora utskottet och utrikesutskottet under ärende E 77/2000 rd.

Utskottet omfattar statsrådets hållning med preciseringen att gemenskapens rätt att ingå avtal kan utsträckas till avtal om begränsade tjänster, direkta investeringar och handel med immaterialrätter i enlighet med det som redovisas ovan.

Utskottet förutsätter att det införs ändringar i grundfördragen i syfte att ge medlemsstaterna bättre möjligheter att bevaka förberedelserna inför EU:s han-

delspolitiska avtal, inbegripet WTO-avtal.

Avtal med tredje land om utrikes- och säkerhetspolitik och om rättsliga och inrikes frågor (artikel 24 och 38)

Enligt utredningen från statsrådet från den 11 oktober 2000 har ett förslag lagts fram för regeringskonferensen att tillämpningen av beslutsfattande med kvalificerad majoritet skall utvidgas till avtal med tredje land, när avtalen gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken eller rättsliga och inrikes frågor. Statsrådet ställer sig bakom förslaget på det villkoret att den utvidgade befogenheten bara gäller åtgärder för genomförandet och frågor där EU internt kräver kvalificerad majoritet. Dessutom bör medlemsstaterna enligt statsrådet fortfarande ha rätt att vid avtal som gäller rättsliga och inrikes frågor kunna anmäla att de följer sina konstitutionella bestämmelser, om ett avtal gäller ett område där interna beslut måste fattas med enhällighet.

Utrikesutskottet har lämnat utlåtande UtUU 7/2000 rd till statsrådet. Utlåtandet gäller bland annat förslagen angående utrikes- och säkerhetspolitiken i utredningen från den 11 oktober 2000. Utrikesutskottet anser att den andra pelaren blir effektivare, om avtal om en gemensam strategi, en gemensam åtgärd eller en gemensam ståndpunkt kan antas med kvalificerad majoritet. Enligt utskottet är det motiverat att internationella avtal för att genomföra dessa instrument kan antas med samma förfarande som EU:s interna genomförandebeslut.

Stora utskottet omfattar utrikesutskottets hållning. Den passar också in på avtal med tredje land inom ramen för den tredje pelaren.

Stora utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt att tillämpningen av kvalificerad majoritet kan utvidgas till frågor som avses i artiklarna 24 och 38 i EG-fördraget.

EMU-artiklarna

I den kompletterande utredningen från den 27 november 2000 påpekar statsrådet att minister-

rådet i sin sammansättning med ekonomi- och finansministrar (ECOFIN-rådet) har fört diskussioner om att lyfta över vissa bestämmelser i avdelning VII om ekonomisk och monetär politik i EG-fördraget till frågorna som avgörs med kvalificerad majoritet.

Utskottet kan tänka sig att godta kvalificerad majoritet i beslut som gäller lämpliga åtgärder med hänsyn till det ekonomiska läget eller bistånd till medlemsstater med svårigheter (artikel 100 i EU-fördraget).

Utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt.

Statsrådet kan tänka sig att godta kvalificerad majoritet när det gäller artikel 105.6 i EG-fördraget. Artikelnen behandlar beslut att tilldela Europeiska centralbanken särskilda uppgifter i samband med tillsynen över kreditinstitut.

I sin kompletterande utredning påpekar statsrådet att kompetensöverföringen har direkta konsekvenser för riksdagen i och med att dess befogenheter inskränks och budgetmakten fjättras. Att centralisera tillsynen över den finansiella marknaden till EU betecknas av statsrådet som olämpligt. Att ECB skall utöva tillsyn över kreditinstitut rimmar illa med bankens monetära självständighet. Dessutom påpekar statsrådet att väl underbyggda konkreta förslag så vi så fattas enhälligt.

Med hänvisning till motiven i utredningen från statsrådet anser utskottet att beslut med kvalificerad majoritet inte kan tillämpas på frågor som avses i artikel 105.6 i EG-fördraget.

Statsrådet godtar inte förslaget att införa kvalificerad majoritet i fråga om artikel 111.1 i EG-fördraget. Artikelnen gäller formella avtal om ett växelkurssystem för euron i förhållande till valutor i tredje land. Enligt utredningen kan detta i teorin innebära att euron och dollarn alternativt yenen kopplas till varandra. Statsrådet befarar att en sådan utveckling skulle tvinga Europeiska centralbanken att tvinga in sin monetära politik un-

der ett valutakursmål. Marknaden kan påverkas om artikeln ändras.

Utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt, men påpekar att rådets förpliktelse enligt artikel 111.1 att tillsammans med ECB söka uppnå enighet i överensstämmelse med målet om prisstabilitet i tillräcklig mån kan säkerställa att prisstabilitet är det primära målet i förhållande till växelkurssystemet. Med hänvisning till biståndspolitikerna finner utskottet det dessutom viktigt att rådet är kapabelt att besluta om nödvändiga åtgärder för att trygga CFA-francens stabilitet eftersom denna valuta i det franskspråkiga Afrika fallit på unionens ansvar på grund av euron.

Utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt angående artikel 111.1 i EG-fördraget men med anmärkningarna ovan.

Statsrådet kan tänka sig att införa kvalificerad majoritet beträffande artikel 111.4. Artikelnen gäller euroområdet representation på internationell nivå, under förutsättning att de små medlemsstaternas inflytande beaktas vid förberedelserna.

Enligt bestämmelsen i artikelnen beslutar rådet redan nu med kvalificerad majoritet om gemenskapens ståndpunkt på internationell nivå när det gäller euroområdet, framhåller stora utskottet.

Utskottet har ingenting att anmärka mot statsrådets hållning.

Statsrådet är berett att godta beslut med kvalificerad majoritet när det gäller artikel 123.4 i EG-fördraget. Artikelnen har bestämmelser om hur valutorna oåterkalleligen skall låsas och för åtgärder då den tredje etappen av EMU börjar. Bestämmelsen är föråldrad utom när det gäller den sista meningen som är den rättsliga grunden för den allmänna lagstiftningen om euron.

Utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt, men finner det önskvärt med avseende på att EG-fördraget skall vara begripligt och aktuellt att bestämmelserna

om EMU stryks eftersom de är föråldrade.

Övrigt

Förvaltningsreformen vid Europeiska investeringsbanken

I statsrådets kompletterande utredning från den 24 november 2000 har en administrativ reform av Europeiska investeringsbanken varit aktuell sedan 1998. Reformen kräver att stadgan för banken ändras med samma förfarande som EG-fördraget. Förfarandet kunde införlivas i regeringskonferensen.

Statsrådet är berett att godta förslaget. Det går i stora drag ut på följande. Antalet ledamöter i bankens styrelse begränsas till en ledamot per medlemsstat. Därtill skulle Tyskland, Spanien, Frankrike, Italien och Förenade Kungariket ha två ersättare och övriga medlemsstater en ersättare. Ledamöterna föreslås få rösträtt i relation till medlemsstaternas andel av bankens kapital.

Helsingfors den 1 december 2000

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Vanhanen /cent
vordf. Kimmo Kiljunen /sd
vordf. Kirsi Piha /saml
medl. Maria Kaisa Aula /cent
Tuija Brax /gröna
Jouko Jääskeläinen /fkf
Anneli Jäätteenmäki /cent
Tarja Kautto /sd
Riitta Korhonen /saml
Juha Korkeaoja /cent
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Johannes Leppänen /cent

Styrelsebesluten föreslås bli fattade med dubbel majoritet. Det betyder att både majoriteten av de röstberättigade ledamöterna i styrelsen och minst 50 procent av ledamöternas sammantagna röstetal krävs för ett beslut. Ändringar som kräver rösträtt och majoritet föreslås bli beslutade med enhällighet. Bestämmelserna om styrelsens beslutförhet och utnämning av ledamöter och ersättare kan antas genom en ändring av arbetsordningen för banken. I de högsta beloppen för lån och garantier som Europeiska investeringsbanken beviljar räknas bankens kapital men också reservfonderna in.

Utskottet har ingenting att anmärka mot statsrådets ståndpunkt.

Utlåtande

Stora utskottet anför vördsamt som sitt utlåtande

att statsrådet bör beakta det som sägs i detta utlåtande.

Leena Luhtanen /sd
Håkan Nordman /sv (delvis)
Outi Ojala /vänt
Jussi Ranta /sd
Mirja Ryynänen /cent
Jouko Skinnari /sd
Katja Syväri /vänt
Marja Tiura /saml
Jari Vilén /saml
Matti Väistö /cent
ers. Risto Kuisma /ref
Kari Uotila /vänt.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var

utskottsrådet Peter Saramo.